

Baas kartelautoriteit: 'Hoge medicijnprijzen aanpakken wegens misbruik marktmacht'

Farmabedrijven die excessieve prijzen voor medicijnen vragen, kunnen sneller worden aangepakt wegens misbruik van hun marktmacht. Mededingingsautoriteiten hebben daar de middelen voor, stellen drie topfunctionarissen van de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

Bestuursvoorzitter Chris Fonteijn, inspecteur Ian Akker en mededingingsdeskundige Wolf Sauter van de ACM schrijven in een nog te verschijnen boek dat de toezichthouder bij 'onbillijke' prijzen kan ingrijpen — juist als bedrijven het alleenrecht hebben om een medicijn te mogen verkopen. De ACM-medewerkers hebben hun bijdrage aan het boek op persoonlijke titel geschreven.

Prijzen van nieuwe geneesmiddelen stijgen steeds verder tot enkele tonnen per patiënt per jaar.

Foto: Getty Images/iStockphoto

Druk neemt toe

Door de wereldwijd groeiende aandacht voor de prijzen van geneesmiddelen neemt de druk op mededingingsautoriteiten toe om kritischer naar de farmabedrijven te kijken. De ACM is daar tot nu toe nog terughoudend in.

Fonteijn, Akker en Sauter stellen echter dat de mededingingswet wel degelijk ruimte biedt om de farmabedrijven harder aan te pakken. Zo kan een boete worden opgelegd als bedrijven ineens de prijs van een geneesmiddel verhogen. Of als zij bijvoorbeeld leveranciers van goedkopere varianten van medicijnen betalen om die nog even niet op de markt te brengen. Ook kan de toezichthouder volgens de auteurs ingrijpen als 'het verschil tussen de kosten en de prijs onredelijk groot is'.

Bedrijfsgevoelige informatie

De afgelopen jaren is het debat over dure geneesmiddelen in Nederland op scherp komen te staan. Nu de prijzen steeds verder stijgen — tot enkele tonnen per patiënt per jaar — groeit het onbegrip in de politiek en in de maatschappij voor farmabedrijven die weigeren openheid te geven over de totstandkoming van de hoge prijs. De bedrijven zeggen geen bedrijfsgevoelige informatie te willen vrijgeven.

Zorginstituut Nederland, een adviesorgaan van de overheid, heeft [minister Bruno Bruins voor Medische Zorg](#) opgeroepen alleen nog over de prijs te gaan onderhandelen als farmabedrijven bereid zijn inzicht te geven in de kostenopbouw.

'Notoire lastige zaken'

Volgens mededingingsadvocaat Diederik Schrijvershof van advocatenkantoor Maverick geeft de publicatie aan dat de ACM 'duidelijk belangstelling heeft 'voor de positie van farmabedrijven. Schrijvershof zegt dat het aanpakken van hoge prijzen via de mededingingswet 'heel uitdagend' is. 'Het zijn notoir lastige zaken om vast te stellen dat er op dit gebied misbruik wordt gemaakt van de machtspositie. Bovendien heeft de ACM op dit gebied nog niet een heel sterk track record.'

Enkele jaren geleden startte de ACM al eens een onderzoek naar AstraZeneca. De toezichthouder vermoedde dat het bedrijf de maagzuurremmer Nexium tegen verliesgevende prijzen aan ziekenhuizen leverde in de hoop dat patiënten het medicijn ook buiten het ziekenhuis zouden blijven gebruiken. Maar dan tegen een hogere prijs. Eind 2014 werd [dat onderzoek stopgezet](#), omdat de ACM onvoldoende bewijs had dat AstraZeneca zijn marktpositie had misbruikt.

Nagedacht over optreden

Een woordvoerder van de ACM laat weten dat de autoriteit niet inhoudelijk ingaat op het schrijven van de drie topfunctionarissen. Maar de bijdrage aan het boek geeft volgens hem 'wel aan dat er wordt nagedacht over mogelijkheden' om op te treden tegen het prijsbeleid van farmabedrijven.

Niet alleen in Nederland ook in andere landen liggen farmabedrijven onder vuur. Zo zijn onderhandelingen over Orkambi, een middel tegentaaislijmziekte, in Frankrijk onlangs stuk gelopen op de prijs. In Denemarken oordeelde de toezichthouder eind januari dat farmabedrijf CD Pharma zijn machtspositie had misbruikt door de prijs van het medicijn Syntocinon met ongeveer 2000% te verhogen. Mogelijk leidt dit laatste tot een strafrechtelijke vervolging.